

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van CVO Tweedekansonderwijs Mechelen - vzw te Mechelen

Hoofdstructuur CVO

	Instellingsnummer	112458
	Instelling	CVO Tweedekansonderwijs Mechelen - vzw
directeur		Roeland VAN KERCKHOVE
adres		Onze-Lieve-Vrouwestraat 94 - 2800 MECHELEN
telefoon		015-43.22.02
fax		015-45.92.13
e-mail		info@tkomechelen.be
website/URL		www.tkomechelen.be
	Bestuur van de instelling	112466 - CVO Tweedekansonderwijs Mechelen_vzw te MECHELEN
adres		Hanswijkstraat 74 - 2800 MECHELEN
	Consortium	127258 - Consortium Volw Samen Stromen vzw te MECHELEN
adres		Vaartdijk 86 - 2800 MECHELEN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	5/11/2012, 06/11/2012, 07/11/2012, 08/11/2012, 09/11/2012, 12/11/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	12/11/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	19/12/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Els Van Raemdonck
	Teamleden	Johanna Coeman Robert Vandeput
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Opleidingen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 SVWO - Algemene vorming - Algemene vorming BSO 3 (Modulair).....	8
3.2 SVWO - Algemene vorming - Economie - moderne Talen (Modulair).....	10
3.3 SVWO - Algemene vorming - Opfris derde graad ASO (Modulair).....	16
3.4 SVWO - Handel - Bedrijfsbeheer (Modulair).....	17
4. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Begeleiding	18
4.2 Evaluatie	19
5. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	20
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM.....	23
6.1 Wat doet het centrum goed?	23
6.2 Wat kan het centrum verbeteren?	23
6.3 Wat moet het centrum verbeteren?	23
7. ADVIES.....	24
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	25

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het CVO TKO Mechelen-vzw is een centrum met een traditie op het vlak van tweedekansonderwijs (TKO) dat opleidingen secundair volwassenenonderwijs aanbiedt uit twee studiegebieden Algemene Vorming (70%) en Handel (30%). Tijdens de doorlichting onderzocht de inspectie opleidingen uit beide studiegebieden. Uit het studiegebied Algemene Vorming: Project Algemene Vorming (PAV) in BSO3 (16,3%); Economie, Frans en Geschiedenis in Economie-Moderne talen ASO3 (33,7%) ; en Frans in Opfris derde graad ASO (3,7%). Uit het studiegebied Handel werd Bedrijfsbeheer (2,17%) onderzocht. De andere opleidingen in dit studiegebied worden pas sinds dit schooljaar georganiseerd volgens het nieuwe opleidingsprofiel.

Uit het onderzoek van de leerplanrealisatie blijkt dat er ernstige tekorten zijn. Dat is het geval voor Project Algemene Vorming en voor Frans zowel in de basisvorming van Economie-Moderne talen als in het Opfrisproject Frans derde graad. Daar worden de eindtermen niet bereikt en voldoet de evaluatiepraktijk niet. De leerplandoelstellingen worden wel bereikt voor de pool Economie en voor Geschiedenis in de basisvorming Economie-Moderne talen.

In het studiegebied Handel worden voor Bedrijfsbeheer bepaalde leerplandoelstellingen onvoldoende bereikt en kan het centrum niet aantonen dat het de sleutelvaardigheden nastreeft.

Het centrum kent algemene problemen die niet worden aangepakt. Een eerste werkpunt is de onderwijstijd. De uitgebreide oriëntering en intake, de spreiding van de evaluaties en de deliberaties nemen veel tijd in beslag. Het centrum slaagt er niet in dit op te vangen. De invulling van taakuren, begeleid zelfstandig leren en gecombineerd onderwijs draagt onvoldoende bij aan de leerplanrealisatie. Dit kan mee de oorzaak zijn van het onvoldoende bereiken van de leerplandoelstellingen.

Een ander probleem ligt in de aanpak van de lessen. Het overwegend jonge cursistenpubliek heeft nood aan gestructureerde leerbegeleiding. Individuele remediëring en feedback ontbreken. Het centrum slaagt er zo onvoldoende in zijn maatschappelijke opdracht waar te maken om zo veel mogelijk cursisten te begeleiden naar een diploma. Er is wel een sterke socio-emotionele begeleiding van de individuele cursist op vrijwillige basis.

De centrumleiding stelt zich constructief op en is zich bewust van de uitdagingen waar het centrum voor staat. De directie werkte met de hulp van externen een duidelijke visie uit die de verantwoordelijkheid van elke betrokkene in het leerproces centraal stelt. De directie tekende daarnaast een organisatiemodel uit dat de doelstellingen mee moet ondersteunen en onderbouwen. Noch de visie noch het organisatiemodel kennen op dit ogenblik een draagvlak bij het personeel. Ze zijn nog niet in de praktijk gebracht.

De reorganisatie heeft nog geen effect op de kwaliteit van het onderwijs. Voorlopig ontbreekt het formele vakinhoudelijke overleg met alle betrokken leerkrachten om het individuele leertraject van een cursist mee te begeleiden en op te volgen over de modules heen. De leerbegeleiding wordt nog te veel gezien als een taak van de individuele leerkracht binnen zijn vakspecialiteit los van de algemene leervorderingen van de cursisten.

Tijdens de doorlichting bleek dat er individuele expertise aanwezig is, maar dat het gemeenschappelijke draagvlak ontbreekt. Er zijn onvoldoende garanties dat het centrum zelfstandig deze ernstige tekorten kan wegwerken. Daarom vindt de inspectie het nodig dat het centrum zich laat begeleiden door externen.

De inspectie erkent het specifieke karakter van het tweedekansonderwijs en van het doelpubliek. Precies daarom is de aandacht voor individuele leerbegeleiding en het bereiken van de leerplandoelstellingen cruciaal in de eindbeoordeling. De doelstelling is immers de toeleiding naar hoger onderwijs of naar de arbeidsmarkt te verzekeren.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opleidingen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Opleidingen in de focus

Opleiding per niveau	
SVWO	Algemene vorming
	Algemene vorming BSO 3
	Economie - moderne Talen
	Opfris derde graad ASO
SVWO	Handel
	Bedrijfsbeheer

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opleidingen het volgende op:

3.1 SVWO - Algemene vorming - Algemene vorming BSO 3 (Modulair)

Voldoet niet

Motivering

Het centrum bereikt de doelstellingen in de opleidingen Algemene vorming (PAV 2 en PAV 3) niet. De leerplandoelstellingen om de eindtermen te bereiken worden onvoldoende aangeboden en de evaluaties zijn niet valide.

Vaststellingen

Outputgegevens Ondanks de inspanningen van het lerarenteam om het leertraject op basis van het protocol Modulaire opleiding Algemene vorming BSO3 AO AV 015 2006 te realiseren, worden de eindtermen PAV niet behaald. Enerzijds heeft het centrum af te rekenen met veel uitval, anderzijds liggen de eindresultaten van de geslaagde cursisten doorgaans tussen de 50 en 60 %. Het centrum registreert niet systematisch de doorstroming van de afgestudeerde cursisten naar vervolgonderwijs of arbeidsmarkt. De laatste jaren werd niet meer gepeild naar de tevredenheid van de cursisten.

Onderwijsaanbod Het gebrek aan het gericht opbouwen van deelvaardigheden met het oog op het realiseren van het geheel van functionele vaardigheden en het gebrek aan objectieve bewaking van het beheersingsniveau van de verschillende competenties doorheen het realiseren van de opdrachten leidt tot een weinig samenhangend curriculum. In de planningsdocumenten en in de diverse opdrachten wordt heel veel naar de te realiseren eindtermen verwezen, maar de te realiseren doelstellingen worden te weinig operationeel geformuleerd waardoor de realisatie ook niet meetbaar is. De consecutieve opbouw van de onderliggende doelstellingen die leiden tot het vereiste beheersingsniveau van functionele tekst-, kwantitatieve- en ict-geletterdheid wordt weinig aantoonbaar gerealiseerd. De leerlijn, of het gepast ontwikkelen van strategieën die leiden tot zelfsturing, problemen oplossen en coöperatief leren en werken, ontbreekt. Omdat de doelstellingen van de opdrachten niet geformuleerd worden in termen van operationele vaardigheden en attitudes, hebben de leraren onvoldoende zicht op de vorderingen van de cursisten. De toetsing is niet gerelateerd aan de eindtermen en leerontwikkende feedback ontbreekt meestal. Zo worden in het domein 'werken in teamverband', de competenties die de cursisten in de transfer naar een later beroep nodig hebben, en die daardoor de motivatie voor het leren verhogen, zelden expliciet ingebouwd of geconcretiseerd in het curriculum. Hetzelfde geldt voor het domein 'organisatiebekwaamheid'. De leerlijn zelfsturing, op basis van een continuüm van veel ondersteuning en begeleiding naar het geleidelijk aan overhevelen van leerfuncties naar de cursist, ontbreekt of is, afhankelijk van de zelfsturingsvaardigheden van de cursist, niet in kaart gebracht. Ook de attitudes die samenhangen met bovenvermelde domeinen worden wegens het ontbreken van transparante criteria niet objectief gemeten. Er is

een aanzet om de vaardigheden rond kritische zelfreflectie over het proces en het product van de opdrachten te ontwikkelen, maar instrumenten om de reflectiefase in kaart te brengen missen voorlopig nog een doelgerichte benadering en de attitudes die samenhangen met dit domein worden niet aantoonbaar betrokken in de evaluatie.

Uit de planningsdocumenten blijkt het streven naar het realiseren van alle basiscompetenties, doch een systematische opvolging van de gerealiseerde eindtermen ontbreekt. Dit gegeven, gekoppeld aan het ontbreken van uitgetekende leerlijnen zorgt dat men onvoldoende aansluit bij het niveau van een groep cursisten of van een individu. De verantwoordelijkheid voor het leerproces ligt overwegend in het kamp van de cursisten. Voor gemotiveerde leerlingen werkt dit. Voor een deel van de doelgroep is de onvoldoende eindtermgerichte benadering en de daaraan gekoppelde opvolging van het leerproces een gemiste tweede kans. De lessen worden projectmatig opgebouwd en binnen geschikte contexten worden de diverse basisvaardigheden beoefend. Er wordt ingegaan op een aantal maatschappelijke thema's en historische ontwikkelingen waarbij de eindtermen met betrekking tot het 'tijd- en ruimtebewustzijn' en het 'maatschappelijk en ethisch bewustzijn' gerealiseerd worden. In de meeste thema's is er voldoende aansluiting met de realiteit en de leefwereld van de cursisten. Toch is het onderwijs onvoldoende afgestemd op de cursistenkenmerken.

Onderwijsorganisatie Het centrum organiseert de opleiding op semesterbasis. De modules PAV 2 worden gerealiseerd op basis van contactonderwijs. Daar worden de te realiseren doelstellingen niet steeds gericht aangegeven. Het afstandsonderwijs dat in PAV 3 geldt voor de helft van de onderwijstijd en waar ook een aantal doelstellingen in gerealiseerd moeten worden, is te weinig transparant. De kwaliteit van de opdrachten aangeboden in het afstandsonderwijs beantwoordt noch inhoudelijk, noch in de evaluatie voldoende aan de eindtermen. Door de niet steeds optimale aanwending van de onderwijstijd ontstaat er een onevenwicht in de diepgang waarmee de eerder geciteerde leerplandoelstellingen behandeld worden. Dit hypothekeert de kansen die leerlingen aangeboden worden om de het vereiste beheersingsniveau van de eindtermen te realiseren.

Uitrusting Het centrum beschikt over alle leermiddelen die noodzakelijk zijn om deze opleiding kwaliteitsvol te organiseren en maakt er goed gebruik van. De beschikbaarheid en het doelgericht gebruik van ICT en multimedia om de realiteit in de klas te brengen, voldoet.

Evaluatiepraktijk De koppeling van het onderwijsproces en de evaluatie aan de leerplandoelen wordt onvoldoende opgevolgd. De evaluatie van leerplandoelen, zowel product- of effectgericht, verschaft onvoldoende informatie over het rendement van de onderwijsinspanningen. Vaak worden verplichte opdrachten niet, oppervlakkig of zeer gedeeltelijk ingevuld waardoor voor nogal wat cursisten een deel van de eindtermen niet aantoonbaar gerealiseerd worden. Vermits nogal wat projecten en taken vaag en overwegend productgericht worden beoordeeld, er over de effecten van het leerproces niet voldoende frequent en objectief gerapporteerd wordt en doelgerichte feedback meestal ontbreekt, weet de cursist onvoldoende op welke manier deelvaardigheden kunnen geoptimaliseerd worden. Het gemotiveerd participeren aan lesactiviteiten of het realiseren van individuele- of groepsopdrachten wordt bijgevolg minder evident. Over evaluatie zijn binnen de vakgroep weinig afspraken gemaakt. De toetsing is onvoldoende gerelateerd aan eindtermen en de

evaluatiecriteria zijn te weinig transparant. Cursisten worden zelden bij het vastleggen van die criteria betrokken. Doelgerichte self-, co- en peer assessment ontbreekt. Evaluatiegegevens dienen voorlopig nog niet om nieuwe leerdoelen te (her)formuleren. In het cursistenvolgsysteem wordt het leerproces ook niet continu opgevolgd, waardoor de systematische realisatie van vaardigheden niet gewaarborgd is en de evaluatiepraktijk dus niet voldoet.

Leerbegeleiding Lesobservaties tonen dat de leraren hun rol als coach waarnemen en dat ze de leerkansen die zich voordoen tijdens het werken zeker aangrijpen, maar dit wordt te weinig aantoonbaar vertaald in gedifferentieerde, cursistengerelateerde leersituaties. De cursisten ontwikkelen zeker een aantal vaardigheden en attitudes om adequaat en zinvol te functioneren in de leefomgeving en de wereld, en in diverse opdrachten is de inbreng van de cursisten voldoende groot. De gekozen studiebezoeken of het inschakelen van externe deskundigheid zijn verrijkend voor de leerplanrealisatie.

Deskundigheidsbevordering Er is binnen de vakgroep nog duidelijk een gebrek aan leerplangericht overleg dat resulteert in het uittekenen van leerlijnen of een meer gedifferentieerde aanpak. Op het vlak van de professionalisering worden nog onvoldoende initiatieven genomen. De leraren volgen zelden vakgerichte nascholing.

Algemeen beleid De vakgroep vergadert drie à vier keer per schooljaar en behandelt naast organisatorische problemen ook onderwijskundige thema's. Ook centrumgebonden thema's zoals de implementatie van een taalbeleid en de samenwerking met de IPB komen aan bod.

3.2 SVWO - Algemene vorming - Economie - moderne Talen (Modulair)

Voldoet niet

Motivering

Het centrum bereikt de doelstellingen niet in de basisvorming Frans. Het centrum bereikt de leerplandoelstellingen in voldoende mate in Economie en in Geschiedenis. Er is geen vakoverschrijdende samenwerking die het individuele leertraject van een cursist opvolgt en begeleidt.

3.2.1 Pool Economie in aso3-B modules Markten, Ondernemingen, Economische ontwikkeling en Onderzoekscompetentie Economie

Voldoet

Motivering

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd en het centrum beschikt over de minimale materiële vereisten.

Vaststellingen

Outputgegevens De cursisten bereiken in voldoende mate de leerplandoelstellingen. Een aantal leerplandoelstellingen worden met onvoldoende diepgang behandeld i.c. het reguleren van de markt in Europees en mondiaal perspectief, het afwegen van de ondernemingsprestaties tegenover de prestaties van de sector, het faillissement en de theorieën om de conjunctuur te beïnvloeden. De onderzoeksopdracht gaat niet echt uit van een onderzoeksprobleem en de onderzoeksmethodieken zijn weinig gevarieerd.

Het centrum realiseerde vorig schooljaar erg lage schoolloopbaanresultaten. Nog niet de helft van de ingeschreven cursisten behaalde het overeenkomstig studiebewijs. Enerzijds heeft het centrum af te rekenen met veel uitval, anderzijds liggen de eindresultaten van de geslaagde cursisten doorgaans tussen de 50 en 60 %.

Het centrum registreert niet systematisch de doorstroming van de afgestudeerde cursisten naar vervolgonderwijs of arbeidsmarkt.

De laatste jaren werd niet meer gepeild naar de tevredenheid van de cursisten.

Onderwijsaanbod De cursisten krijgen te weinig kans om probleemoplossende vaardigheden te verwerven. Het stimuleren van de belangstelling voor de huidige economisch-maatschappelijke problemen komt in deze leeromgeving te weinig aan bod. De ICT-vaardigheden van de cursisten worden tijdens deze lessen in voldoende mate aangesproken. Ook het gebruik van een leerplatform is een gewoonte. Het geïntegreerd werken met de andere pool 'Moderne talen' wordt niet nagestreefd. In tegenstelling tot de pedagogisch-didactische wenken van het leerplan dragen de modules van de pool economie niet bij tot de realisatie van de vakoverschrijdende eindtermen.

Onderwijsorganisatie Het centrum organiseert de modules van de pool economie op semesterbasis. Het centrum bewaakt onvoldoende de noodzakelijke moduletijd. Het centrum hanteert naast het contactonderwijs verschillende begrippen zoals gecombineerd onderwijs, begeleid zelfstandig leren en taakuren. Ook de examenperiode en de deliberatietijd nemen te veel effectieve onderwijstijd weg en liggen mee aan de basis van de onvoldoende realisatie van de eerder geciteerde leerplandoelstellingen.

Uitrusting Het economieonderwijs maakt goed gebruik van de beschikbare materiële uitrusting.

Evaluatiepraktijk Het centrum hanteert een combinatie van gespreide en eindevaluatie. De leerkracht heeft voldoende autonomie om zijn evaluatiepraktijk te bepalen en de cursisten worden hierover tijdig geïnformeerd. De validiteit van de vraagstelling komt in het gedrang omdat de huidige bevraging nagenoeg uitsluitend gericht is op kennis, inzicht en toepassing waarbij de beoogde probleemoplossende vaardigheden onvoldoende aan bod komen.

Leerbegeleiding De tussentijdse resultaten zijn enkel gekend door de leerkracht en worden niet systematisch besproken op centrumniveau. De vakgebonden leerbegeleiding gebeurt enkel vraaggestuurd. De resultaten van cursisten stellen de noodzaak naar een meer optimale leerbegeleiding in vraag. Belemmerende factoren zijn het niet efficiënt gebruiken van de moduletijd, het onvoldoende integreren van de economische actualiteit in het klasgebeuren, de weinig stimulerende impulsen van de leeromgeving en het probleemoplossend leren te laten primeren door kennisoverdracht.

Algemeen beleid De vakgebonden samenwerking verloopt via de vakgroep Handelsvakken.

3.2.2. Frans in aso 3-B modules Frans1, 2 en 3

Voldoet niet

Motivering

Het centrum bereikt de doelstellingen in de opleidingen Frans niet. De leerplandoelstellingen om de eindtermen te bereiken worden onvoldoende aangeboden en de evaluaties zijn niet valide.

Vaststellingen

Outputgegevens De eindtermen uit het Protocolakkoord Economie-Moderne talen van 2006 worden niet bereikt. Er wordt nog gewerkt met een verouderd leerplan.

Uit de proces-verbalen van juni 2012 blijkt dat in Frans 1 en Frans 2 minder dan de helft van het aantal cursisten slaagt, in Frans 3 is dat ongeveer 65%.

De tevredenheid van de cursisten wordt niet systematisch bevraagd.

Onderwijsaanbod Er is een eenvormige moduleplanning met een verwijzing naar eindtermen. Er wordt verwezen naar eindtermen die niet correct zijn op dit niveau. De planning is in de eerste plaats een opsomming van de behandelde leerstof en een agenda. Er is geen aandacht voor de verticale leerlijn over de modules heen.

De leerplandoelstellingen voor het bereiken van de eindtermen worden niet aangeboden rekening houdend met strategieën, attitudes en verwerkingsniveaus. De variatie in tekstsoorten is beperkt, artistiek-literaire teksten en prescriptieve teksten komen nauwelijks voor in de drie modules. De interactie in de lessen ondersteunt onvoldoende de verwerving van communicatievaardigheid. Het beschrijvend verwerkingsniveau wordt onvoldoende ingeoefend voor het vragen en geven van informatie. De luistervaardigheidstraining wordt niet ondersteund door een consequent doeltaalgebruik in de lessen Frans 1 en Frans 2. Kennis wordt niet opgebouwd in betekenisvolle contexten.

Het materiaal dat gebruikt wordt is beperkt en is zeker in Frans 1 niet op een niveau ASO3. De criteria om materiaal te selecteren zijn niet transparant.

De opgelegde taaktaken die gelijk staan aan 16 taakuren zijn niet afgestemd op de specificiteit van de studierichting en vereisen slechts minimale onderzoekscompetenties op een niveau eerste graad.

Uit de klaspraktijk blijkt een weinig dynamisch en motiverend onderwijsleerproces. Bovendien wordt er onvoldoende gebruik gemaakt van remediëring en feedback om het leerproces van de individuele cursist te begeleiden.

Onderwijsorganisatie Elke module telt in theorie 80 lestijden, in de praktijk nauwelijks 60. Het aantal geplande lestijden komt dus niet overeen met het aantal te realiseren lestijden zoals bepaald in het opleidingsprofiel. Deze vorm van organisatie hypothekeert de realisatie van de leerplandoelstellingen.

De lessen worden georganiseerd in één blok van 4 lestijden per week in dagcursussen voor Frans 1 en Frans 2 en in één blok van 3 lestijden plus één lestijd in gecombineerd onderwijs voor Frans 3. Het centrum heeft geen officiële aanvraag ingediend voor gecombineerd onderwijs bij de Administratie en maakt dus geen gebruik van de mogelijkheid om 120% financiering te krijgen. Rekening houdend met de huidige criteria voor erkenning van gecombineerd onderwijs kan gesteld worden dat een aanvraag niet zal worden goedgekeurd omdat de deelname van de cursisten niet systematisch wordt opgevolgd.

Voor Frans 2 is er een opsplitsing omwille van de grote klasgroep aan de start van de module en op basis van het cursistenprofiel. In de praktijk worden identiek dezelfde lessen gegeven op hetzelfde tempo zonder enige vorm van differentiatie. Een cursist stapt pas in een niveau Frans 2 of 3 na een oriënteringsproef.

Uitrusting Het centrum beschikt over een beamer in elk klaslokaal en er is draadloos internet. In elke les wordt de multimedia-uitrusting aangewend. Het leerplatform dient om extra oefeningen en taken op te plaatsen en er zijn ook linken naar interessante websites. De cursisten zijn vertrouwd met het platform.

Evaluatiepraktijk Uit de evaluatiepraktijk blijkt dat de eindtermen op het beoogde beheersingsniveau niet representatief worden getoetst. Op basis van de evaluaties van vorig schooljaar kan worden geconcludeerd dat er een overgewicht is aan kennis bij de eindbeoordeling zonder een evaluatie van alle vaardigheden. Grammatica en woordenschat worden bovendien in contextloze oefeningen opgevraagd zonder enige link met de eindtermen. Er is geen beoordeling van attitudes en strategieën. Omdat enkel de eindevaluaties worden bijgehouden is het onmogelijk de cijfers van de gespreide evaluatie te verantwoorden. De interpretatie van de evaluaties is leerkrachtgebonden. De leerkrachten Frans hanteren geen uniforme scorewijzers om vaardigheden te beoordelen. Er zijn voorbeelden van goede praktijk in Frans 2 die navolging verdienen omdat de eindtermen vermeld staan op de evaluaties al is de link niet altijd correct.

Leerbegeleiding Het onderwijsleerproces maakt te weinig gebruik van activerende en uitdagende leervormen. Er is absentisme en de aanwezige cursisten zijn niet altijd betrokken bij de les. De doeltaal wordt niet consequent gehanteerd. Op die manier zijn cursisten minder geneigd om compenserende strategieën te gebruiken om zich verstaanbaar te maken. Dat is een gemiste kans om de beoogde strategieën en attitudes te verwerven. Er wordt veel metataal gebruikt bij het aanbrengen van grammaticale items. Een aantal jonge ongemotiveerde schoolverlaters so start op het niveau Frans1. Zij missen echter de basiskennis en de attitude om regelmatig aanwezig te zijn en de taken op tijd uit te voeren en ondervinden dus moeilijkheden. In Frans 3 zitten een aantal Franstaligen uit de Brusselse rand die vlot zijn voor spreekvaardigheid maar die de basiskennis missen. Bij problemen is er weinig ondersteuning via feedback of remediërende commentaar op taken. Ook op de elektronische leeromgeving is de feedback bij opdrachten gering en te vaag om leerbevorderend te zijn.

Deskundigheidsbevordering De leerkrachten volgen de nascholingen zoals het centrum ze aanbiedt of gaan in op het aanbod van derden. De ervaring van de nascholingen wordt gedeeld in de vakvergaderingen Moderne Vreemde talen maar hebben nog weinig effect gehad op de kernopdracht.

Algemeen beleid De vakgroepwerking heeft nood aan een coördinator/begeleider die vakinhoudelijk en agogisch-didactisch stuurt. Het vormt een uitdaging de gezamenlijke doelgerichtheid te bewaken, de planning en de evaluaties kritisch te bekijken en de klaspraktijk te optimaliseren in functie van het doelpubliek.

3.2.3. Geschiedenis in aso3-B modules geschiedenis 1 tot 4 .

Voldoet

Motivering

De leerplanrealisatie voldoet op het protocolvereiste niveau van inzicht en toepassing van de aangereikte leerinhouden.

Vaststellingen

Outputgegevens De studieresultaten voor geschiedenis voldoen. De overgrote meerderheid van de leerlingen die zich voor het examen aanbieden slaagt. Het centrum registreert niet systematisch de doorstroming van de afgestudeerde cursisten naar vervolgonderwijs of arbeidsmarkt. De laatste jaren werd niet meer gepeild naar de tevredenheid van de cursisten.

Onderwijsaanbod Uit de planningsdocumenten blijkt de gerichte aandacht voor het realiseren van alle eindtermen. De historische periodes worden aan de hand van de meest kenmerkende inhouden bestudeerd en men respecteert voldoende de leerplancriteria voor de keuze en de ordening van de leerinhouden. Alle historische inhouden worden voldoende in tijd en ruimte gesitueerd. Het conceptuele karakter wordt gerespecteerd en het begrippenkader wordt geïntegreerd opgebouwd. Bij het begin van elke module wordt voldoende aandacht besteed aan het referentiekader van tijd, ruimte en socialiteit, maar verder wordt dit kader niet systematisch geconcretiseerd bij de studie van de samenlevingen.

Om binnen aangewende schooltijd de kennisgerichte eindtermen aan te bieden verloopt een deel van lessen op basis van kennisoverdracht. Tijdens andere lessen worden uitsluitend de onderzoeksvaardigheden beoefend. Deze protocolgerichte aanpak maakt het voor de minder gemotiveerde leerlingen ongetwijfeld tot een zware opdracht om voldoende aandacht en medewerking op te brengen voor een deel van de lessen.

De verzorgd samengestelde leerlingencursus die aangevuld wordt met historische documenten en bronnen vormt de basis voor het onderwijsproces. Er zijn oefeningen en opdrachten voorzien, waardoor de cursisten de aangereikte leerinhouden zelfstandig en op vrijwillige basis kunnen verwerven of waar ze historische vaardigheden kunnen beoefenen. De onderzoeksoopdrachten en -taken zijn verzorgd opgesteld. Ze zijn soms strikt gerelateerd aan de theorie maar in andere taken wordt dan weer een meer domeinoverstijgende benadering zichtbaar (beelden en natievorming). De onderzoekstaken zijn aantrekkelijk geformuleerd (leven in oorlogstijd, leven in...) en worden overwegend onder begeleiding gemaakt. Een gerichte strategie voor de ontwikkeling van centraal aangestuurd en begeleid leren naar zelfstandig, probleemoplossend leren ontbreekt. Ondanks de duidelijke gerichtheid op het beoefenen van de vaardigheden wordt het graadvereiste niveau niet bereikt (E17-21).

Onderwijsorganisatie Eigen aan de opbouw van de modules is dat de historische onderzoeksvaardigheden losgekoppeld worden van de cognitieve component. Het centrum ondervangt dit door de cursisten systematisch gelijktijdig voor twee modules in te schrijven (1,2 en 3,4). Toch belemmert deze programmatie een vlotte geïntegreerde beoefening van de historische vaardigheden. Het onderwijsproces verloopt uitsluitend via

contactonderwijs. Positief is de aandacht voor een brede culturele vorming door het organiseren van en het participeren aan extramurale activiteiten.

Uitrusting Het centrum beschikt over voldoende leermiddelen die noodzakelijk zijn om deze opleiding kwaliteitsvol te organiseren. Kwaliteitsvolle zelfsamengestelde cursussen bevorderen en ondersteunen het leerproces. Naslagwerken (bijv. historische atlas), audiovisuele bronnen en ICT worden ingezet voor het aanleren van de vaardigheden en het beoefenen van de historische methode.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is voor modules 1 en 3 productgericht en bestaat uit examens (mondeling en schriftelijk) en testen. De behaalde resultaten gelden voor de helft van de evaluatie. De resultaten van de onderzoeksopdrachten (module 2,4) en, heel minimaal, de lesparticipatie (historische attitude), staan voor de andere helft. De beoordelingsnormen sluiten niet steeds voldoende aan bij de leerdoelen en daarmee bij de eindtermen. De evaluatie blijft in de meeste gevallen te veel gefocust op reproductief en het regressief-inductief denken betreffende de historische feiten zelf. Ze peilt onvoldoende aantoonbaar naar duiding van deze feiten in bredere contexten van historisch besef of het progressief-deductief denken. Toepassingen van bronnenanalyse, historisch speur- en denkwerk en historische methode worden geëvalueerd in de onderzoeksopdrachten, maar worden niet op het vereiste niveau beoefend en beoordeeld. De beoordelingscriteria in de onderzoeksopdrachten zijn weinig transparant, en feedback wordt overwegend mondeling gegeven.

Leerbegeleiding De cursistencursus ondersteunt de leerbegeleiding. De daarin voorziene opdrachten hebben vooral de bedoeling de gemotiveerde leerling geheel vrijblijvend thuis tot actieve participatie en verwerking van de leerinhouden uit te nodigen. De cursistencursussen bevatten studietips en informatie over wat de cursisten moeten kennen en kunnen in voorbereiding van de evaluatie. Na elk thema wordt ook in een synthese voorzien. Het klasmanagement ondersteunt eveneens het leerproces. Het focust op kennisoverdracht en verloopt leraargestuurd volgens de socratische methode. Het onderwijsproces verloopt via zeer gemotiveerde leraren die individuele leerbegeleiding en remediëring op basis van vrijwilligheid organiseren. Cursisten zijn niet steeds gemotiveerd of beschikken ook soms over te weinig vereiste basiskennis en – vaardigheden om het deelcertificaat of het diploma te behalen.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep is gemotiveerd en stelt zich constructief op om het onderwijsproces en cursistenevaluatie leerplangericht bij te sturen en meer vakgerichte professionalisering te volgen.

Algemeen beleid De vakgroep vergadert drie à vier keer per schooljaar en behandelt relevante onderwijskundige thema's. Ook pedagogisch didactische items komen aan bod evenals de samenwerking met de IPB.

3.3 SVWO - Algemene vorming - Opfris derde graad ASO (Modulair)

Module Opfris Frans ASO3

Voldoet niet

Motivering

Het centrum bereikt de eindtermen in Opfris Frans ASO3 niet. Het centrum maakt gebruik van het verkeerde leerplan.

Vaststellingen

Outputgegevens Het centrum hanteert het verkeerde leerplan Opfris Frans TSO3 i.p.v. Opfris Frans ASO3. De eindtermen voor Opfris Frans TSO3 worden niet bereikt in hun geheel.
De slaagcijfers liggen zeer laag en er is een zeer grote uitval. Op het ogenblik van de doorlichting waren nog 5 cursisten van de 18 ingeschrevenen aanwezig in de les.
Het merendeel van de cursisten volgt deze opleiding als voorbereiding op TSO3 en vertoont geen aso profiel.
Het centrum bevraagt niet systematisch de tevredenheid van de cursisten.

Onderwijsaanbod Het planningsdocument verwijst naar de eindtermen van Opfris Frans TSO3. Het document is een opsomming van de geplande leerstof en een agenda. Uit gesprekken blijkt bovendien dat deze cursus lager is van niveau dan de cursus Opfris Frans TSO3. Dit is in strijd met de eindtermen die in Opfris ASO3 uitgebreider zijn dan in Opfris TSO3. De eindtermen worden niet aangeboden en worden bijgevolg ook niet bereikt.
Het niveau waarop gewerkt wordt is een niveau eerste graad TSO/BSO. Ook het materiaal is bestemd voor een eerste graad. Het aanbod bestaat vooral uit ondersteunende kennis van basiswoordenschat en basisgrammatica. De doeltaal wordt niet gehanteerd in de klaspraktijk en ondersteunt zo op geen enkele manier de luistervaardigheid. Spreken beperkt zich tot een voorbereid dialoogje en schrijven is vaak een oefening op ondersteunende kennis of een vertaal oefening. Voor leesvaardigheid worden geen argumentatieve of prescriptieve teksten aangeboden.

Onderwijsorganisatie Het centrum organiseert de module Opfris Frans ASO3 volgens systeem van 1x 4 lestijden per week in een voormiddagaanbod.
Er blijven in de praktijk te weinig uren over om van een optimale aanwending van de lestijden te kunnen spreken. De oriëntering van deze cursisten verloopt niet correct: zij zitten niet op hun plaats in deze module.

Uitrusting Het klaslokaal is voldoende uitgerust om multimediaal te kunnen lesgeven. De extra taken worden op het leerplatform gezet. De cursisten zijn hiermee vertrouwd.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is niet valide en niet evenwichtig.
De evaluatie vertrekt niet vanuit de eindtermen en het beheersingsniveau van deze richtgraad. De ondersteunende kennis die wordt geëvalueerd is van een niveau eerste graad BSO/TSO. Geen enkele vaardigheid wordt getoetst op het niveau van de eindtermen.

Leerbegeleiding Het onderwijsleerproces is niet dynamisch noch gedifferentieerd. Er is enerzijds een betrokkenheid bij de cursisten maar anderzijds het besef dat het niveau niet overeenkomt met het beoogde niveau volgens de eindtermen. De vooropgestelde

planning wordt bovendien zelden afgewerkt omwille van de context.

De doeltaal wordt niet consequent gehanteerd wat het taalverwervingsniveau van de cursisten niet ten goede komt.

Het leerplatform wordt niet gebruikt voor remediëring.

3.4 SVWO - Handel - Bedrijfsbeheer (Modulair)

Voldoet niet

Motivering

Het centrum bereikt een aantal leerplandoelstellingen onvoldoende en kan niet aantonen dat het de sleutelvaardigheden nastreeft.

Vaststellingen

Outputgegevens De meeste leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt. Een aantal leerplandoelstellingen werden vorig schooljaar echter onvoldoende gerealiseerd, m.n. het berekenen en het interpreteren van ratio's, het opstellen en het analyseren van de boordtabel, het gebruik van bepaalde handels- en betalingsdocumenten en het beheer van leveringen en voorraden. Belemmerende factoren waren vooral het onvoldoende inplannen van de voorziene onderwijstijd en de ontoereikende samenwerking tussen de leerkrachten.

Het centrum kan onvoldoende aantonen dat de sleutelvaardigheden worden nagestreefd. Deze doelen komen in de lessen niet bewust aan bod.

Het centrum realiseerde vorig schooljaar bijzonder slechte schoolloopbaanresultaten. Meer dan de helft van de ingeschreven cursisten stopten vroegtijdig met deze opleiding. Meer dan waarschijnlijk waren deze cursisten onvoldoende gemotiveerd om deze opleiding te volgen. Ook tijdens de bijgewoonde lessen was slechts de helft van de ingeschreven cursisten aanwezig. Nauwelijks 30 % van de cursisten behaalden het getuigschrift.

Het centrum peilt niet systematisch of de afgestudeerde cursisten zich daadwerkelijk als zelfstandige vestigen. Ook de tevredenheid van de cursisten wordt niet systematisch bevraagd.

Onderwijsaanbod Uit de semesterplanning blijkt het streven naar het realiseren van alle basiscompetenties. Er is een onevenwicht in het aanbod van de leerplandoelstellingen. Een systematische benadering van de sleutelvaardigheden ontbreekt volledig.

Onderwijsorganisatie Het centrum organiseert de opleiding op semesterbasis zodat cursisten meer kans hebben om in te stromen. Het gaat hierbij onzorgvuldig tewerk. Enerzijds worden de modules niet van elkaar onderscheiden en anderzijds wordt onvoldoende contactonderwijs ingepland. Deze onzorgvuldige organisatie hypothekeert de kansen van de cursisten om de leerplandoelstellingen te bereiken. Het voornemen om gecombineerd onderwijs te organiseren lukt niet.

Het is een goede gewoonte om geregeld een gastspreker uit te nodigen.

Uitrusting Het centrum beschikt over alle leermiddelen die noodzakelijk zijn om deze opleiding kwaliteitsvol te organiseren en maakt er goed gebruik van. Door het fotokopiëren van een handboek respecteert het centrum de wet op de auteursrechten niet.

Evaluatiepraktijk Het centrum past een evaluatiepraktijk toe die afgestemd is op de (gemotiveerde) cursisten. Aan de hand van tussentijdse opdrachten wordt de cursist stapsgewijs geleid naar het opstellen

van een eigen ondernemingsplan. De presentatie van het ondernemingsplan voor een interne jury sluit deze opleiding gepast af.

Het centrum kan de representativiteit en de validiteit van de opdrachten nog beter afstemmen op de leerplandoelstellingen. De toewijzing van de evaluatieopdrachten aan de modules is niet altijd even duidelijk.

De processen-verbaal maken geen melding van de uitgereikte studiebewijzen en op de getuigschriften staat geen droogstempel.

Leerbegeleiding De leerbegeleiding en de aanpak is onvoldoende afgestemd op de noden van de cursisten.

Het centrum dient er over te waken dat aanbevelingen in het leerplan i.c. een basiskennis van het Nederlands opgevolgd worden.

Algemeen beleid De vakgroep Handelsvakken vergadert drie à vier keer per schooljaar en behandelt relevante onderwijskundige thema's zoals de evaluatiepraktijk en de nascholing, maar ook centrumgebonden thema's zoals de implementatie van een taalbeleid en de samenwerking met de IPB.

4. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- Het centrum zet meer middelen in dan de voorziene 10% extra omkadering uit algemene vorming om overwegend socio-emotionele begeleiding te organiseren. Het centrum heeft concrete doelen vooropgesteld in zijn cursistenbegeleiding. Voor de leerbegeleiding rekent men op de professionaliteit van de vakleraar maar dit wordt niet aangestuurd of opgevolgd en gebeurt op vrijwillige basis. De vakoverschrijdende eindtermen van leren leren worden niet centrumbreed aangepakt. Een gecoördineerde leerbegeleiding ontbreekt.
- De werkgroep Interne Pedagogische Begeleiding telt 4 medewerkers die allemaal leerkrachten zijn of waren en die in nauw overleg staan met elkaar en met de cursisten die zij ondersteunen. Zij volgen gericht nascholingen en hebben elk hun specialiteit: trajectbegeleiding, faalangsttrainingen, socio-emotionele begeleiding en studievaardigheden. In een samenwerking met het Centrum Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) en gefinancierd door de stad Mechelen is er bovendien een psychologe die een tiental cursisten begeleidt op jaarbasis. Deze samenwerking is waardevol.
- Tijdens de oriënteringsperiode vullen de cursisten een intakeformulier in dat vooral peilt naar de thuissituatie, en de vragenlijst aangaande studie- en examenvaardigheden (de VASEV-lijst) die peilt naar motivatie en bijkomende leerproblemen. De informatie geeft een eerste beeld van wie opgevolgd moet worden. Deze cursisten worden individueel uitgenodigd voor een gesprek op vrijwillige basis. De IPB wordt ook voorgesteld op de infosessies en aan de start van de modules in de verschillende PAV klasgroepen. Er is degelijk materiaal uitgewerkt om ondersteuning te bieden. Zo is er bijvoorbeeld een

uitgebreid studie-vademecum ter beschikking van elke cursist als handleiding bij het leren studeren.

- 24 cursisten hebben een zorgpaspoort, een fiche waarop STICORDI maatregelen staan, waarmee rekening gehouden wordt o.a. bij de evaluatie. Slechte leerresultaten leiden niet automatisch tot de inschakeling van de IPB, tenzij de cursist al in een zorgtraject zit. De leerbegeleiding van elke cursist naar een attestering wordt gezien als een opdracht van de leerkracht. De aandacht voor het leerbegeleidingsproces is vakafhankelijk.
- De IPB medewerkers geven daarnaast interne vorming aan de leerkrachten. De leerkrachten zijn immers ook betrokken bij het oriënteren van de cursisten naar de IPB en bij het signaleren van problemen in de klas. Er is individuele trajectbegeleiding die in geval van onaangepast gedrag in de klas leidt tot een waarschuwing en die uiteindelijk kan resulteren in een uitsluiting van een half schooljaar zoals opgenomen in het centrumreglement. Deze tuchtsanctie wordt opgelegd door de directie om de vertrouwensband tussen de IPB-medewerker en de cursist niet te schaden.
- De opvolging van het zorgtraject van de cursist is enkel zichtbaar voor de IPB-medewerkers in het elektronische cursistvolgsysteem, niet voor de leerkrachten of voor de administratie. Er worden gerichte data bijgehouden over het aantal cursisten dat extra zorg krijgt en over de effecten van de begeleiding.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- Het centrum hanteert een visie op evaluatie zoals uitgeschreven in het evaluatiereglement 2010-2011 (goedgekeurd in de Raad van Bestuur in september 2008).
- Er wordt een systeem van gespreide, permanente en eindevaluatie gehanteerd. Bij de aanvang van elke module weten de cursisten hoe ze zullen geëvalueerd worden. De gespreide evaluatie steunt overwegend op taken en toetsen maar de beschikbare resultaten worden onvoldoende aantoonbaar aangewend om het individuele leertraject aan te sturen en om gericht te remediëren. Om de cursisten te stimuleren de opleiding af te werken krijgen zij na elke geslaagde module het deelattest.
- Er is een deliberatiesysteem uitgewerkt dat in detail beschrijft hoe de evaluatiegegevens worden gehanteerd en hoe de rapportering gebeurt. De taakverdeling van alle betrokkenen is duidelijk uitgewerkt. Dit systeem is niet altijd conform het evaluatiereglement.
- Het centrum hanteert een uniek systeem van deliberatiepunten. Op die manier worden cursisten gedelibereerd puur op basis van cijfergegevens en participatie aan de evaluaties. Dit is niet opgenomen in het evaluatiereglement en dus niet transparant voor de cursisten. Bij de deliberatie is altijd een lid van het IPB-team aanwezig om de zorgcursisten op te volgen. Dit systeem gaat ervan uit dat de evaluaties per structuuronderdeel valide en betrouwbaar zijn.
- Uit de erkenningsonderzoeken blijkt echter dat de evaluatiepraktijk niet voor elke opleiding afgestemd is op de doelstellingen en dat er sprake is van leerkrachtgebonden kwaliteitsverschillen. Er is te weinig deskundigheidsbevordering op het vlak van evaluatie en het ontbreekt aan initiatieven om de evaluatiepraktijk te onderzoeken en bij te sturen. Bovendien krijgen cursisten Frans en PAV te weinig feedback over hun leerprestaties en is er nauwelijks sprake van remediëringspraktijk in het onderwijsleerproces terwijl dit expliciet in de centrumvisie is opgenomen.

5. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op:

- Het centrum beschikt over een nieuw specifiek organisatiemodel dat dateert van juni 2012. Het leiderschap wordt gerealiseerd door een directieteam dat bestaat uit een directeur en één adjunct-directeur. De taakverdeling is vastgelegd. Er is een officiële functiebeschrijving voor de bevorderingsambten.
- Volgens de directeur verloopt de samenwerking binnen het directieteam open en transparant. De directie streeft naar een gedeelde verantwoordelijkheid op alle niveaus maar is sturend waar nodig. De algehele organisatie is in handen van de directeur, het agogisch-pedagogische luik is de voornaamste bevoegdheid van de adjunct-directeur. Tijdens de hele doorlichtingsperiode was de adjunct-directeur afwezig wegens langdurige ziekte.
- Daarnaast is in de planning de oprichting van een kernteam voorzien dat 3-wekelijks zal samenkomen. Hiervoor wordt het directieteam aangevuld met het hoofd van de administratie en met de coördinator van de Interne Pedagogische Begeleidingsdienst (IPB). De doelstelling van dit overleg is het bevorderen van de informatiedoorstroming en van de interne communicatie. Wegens de afwezigheid van de adjunct-directeur heeft dit overleg nog niet plaats gevonden dit schooljaar.
De ICT coördinator/preventieadviseur en de mentor(en) vullen het middenkader aan, maar zijn geen lid van het kernteam.
- Het huidige organisatiemodel is tot stand gekomen na een externe audit over het leiderschap in 2011. Hieruit bleek dat het personeel behoefte had aan duidelijke communicatielijnen en aan een eenduidige taakverdeling van de directie en het middenkader omwille van de frequente functiewissels de voorbije jaren. Uit gesprekken met leerkrachten blijkt dat de nieuwe organisatiestructuur voorlopig nog niet leidt tot een verandering in de cultuurecultuur.
- Het directieteam volgt gericht nascholingen om het beleidsvoerend vermogen verder te ontwikkelen. Zij zijn o.a. sinds dit schooljaar betrokken bij het project van Flanders Synergie dat een aantal scholen en centra begeleidt om de organisatiestructuur en -cultuur te optimaliseren. De directie streeft naar een bottom-up organisatie met centrumbrede verantwoordelijkheden voor alle personeelsleden maar slaagt er voorlopig niet in om de bestaande cultuur te kantelen. Er is nood aan onderwijskundige coördinatie en sturing.
- Het leiderschap kan op dit ogenblik nog niet omschreven worden als daadkrachtig en doeltreffend. Het nieuwe organogram is daarvoor te recent en is door omstandigheden nog niet geïmplementeerd. Bovendien houdt het personeel nog vast aan de oude organisatiestructuur. De betrokkenheid van het bestuur is groot. De onzekerheid op het vlak van infrastructuur en mogelijke fusie hypothekeert het draagvlak voor veranderingen binnen het team.
- Het centrum beschikt over een centrumspecifieke missie en visie, geactualiseerd in juni 2011, die wordt gecommuniceerd via de website. Deze visie is ontwikkeld door een vertegenwoordiging van leerkrachten, externen en leden van de Raad van Bestuur. De vroegere visie strookte niet meer met de realiteit van het modulaire systeem en moest daarom aangepast worden.
- De visie is geconcretiseerd in een beleidsplan ontwikkeld tijdens een jaarlijkse studiedag in augustus. Dit schooljaar organiseerde het centrum ook een rondetafelconferentie met alle stakeholders in oktober 2012 om hun verwachtingen duidelijk in kaart te brengen. De resultaten hiervan worden mee verwerkt in een nieuw beleidsplan dat in ontwikkeling is met externe begeleiding tegen juni 2013.
- De directeur is de auteur van het jaaractieplan 2012-2013. Hierin staan een aantal actiepunten volgens de PDCA cirkel die zowel onderwijskundige als onderwijssondersteunende items behandelen. Het actieplan verwerkt de aanbevelingen

van de externe audit maar legt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering ervan vooral bij de directie zelf. Of dit plan gekend is en gedragen wordt door alle leerkrachten blijft een open vraag. De vele doelen in het jaaractieplan zijn onvoldoende SMART geformuleerd waardoor de realisatie ervan moeilijk te meten is.

- De visie wordt geëvalueerd en bijgestuurd via feedback door externen, bijvoorbeeld op de meetings van Flanders Synergie. De betrokkenheid van het eigen personeel is minder zichtbaar. Op het maandelijks vakoverschrijdend afdelingsoverleg wordt er wel teruggekoppeld vanuit het directieteam maar de cultuur om samen te streven naar meetbare realisaties van het jaaractieplan is nog niet bij iedereen aanwezig. De directeur onderneemt pogingen om een draagvlak te creëren maar dit resulteert voorlopig nog niet in een eenduidige aansturing van de centrumwerking.
- Het recente organogram geeft een overzicht van de geplande horizontale en verticale structuur en van de overlegplatformen.
- Het centrum neemt initiatieven om zijn personeel te informeren. Er zijn jaarlijks een vijftal algemene personeelsvergaderingen. De communicatie met de leerkrachten gebeurt per mail met een maandelijks nieuwsbrief en via het leerplatform waarop dagelijks berichten gepost worden. Dit is tegelijkertijd het communicatieplatform met de cursisten. Toch blijkt dat niet alle personeelsleden de berichten consequent lezen en opvolgen.
- Er zijn tal van formele overlegorganen die samenkomen om de centrumwerking aan te sturen. De Raad van Bestuur is daarbij de belangrijkste groep die de toekomst van het centrum mee bepaalt. De formele verslagen van deze vergaderingen staan online en focussen vooral op onderwijsondersteunende processen en op samenwerkingsverbanden. Er is daarnaast een Algemene Vergadering met een vertegenwoordiging van externen, leden van de Raad van Bestuur en personeelsleden waarvoor de centrumdirecteur jaarlijks een werkingsverslag opstelt waarin de gehele centrumwerking wordt toegelicht. Het LOC komt reglementair samen met vertegenwoordiging van het personeel en uit de verslagen blijkt dat de onderwerpen conform de regelgeving zijn.
- De administratie vergadert regelmatig met de ICT-coördinator met formele verslaggeving. De agendapunten behandelen vooral de praktische werking van het centrum en de inschrijvingen. De Interne Pedagogische Begeleiding (IPB) bespreekt de extra zorgondersteuning van cursisten en focust op de context van cursisten en op concrete vragen van leerkrachten over zorg.
- Er zijn vakwerkgroepen en er is vakoverschrijdend afdelingsoverleg met daarbij telkens één vertegenwoordiger van de IPB. Er is mogelijkheid tot vakinhoudelijk overleg maar de invulling ervan is wisselend naargelang de aansturing en samenstelling van de vakwerkgroep. Er is dus geen kwaliteitsvolle vakgroepwerking die een positief en stimulerend effect heeft op de optimalisering van het kernproces.
- De participatie en de gedragenheid is nog niet verzekerd en weinig transparant. Dit bleek uit het externe onderzoek over de organisatiecultuur in 2011. Vooral de inefficiënte vergadercultuur en de communicatie werden als werkpunten aangeduid. Het nieuwe organogram is een poging om het overleg te verbeteren en de beslissingslijnen te verduidelijken maar heeft nog geen effect gehad.
- De uitbouw van een dynamisch kwaliteitszorgsysteem is beïnvloed door de wisselingen in de samenstelling van het directieteam en van het kernteam de afgelopen jaren. Als systeem werd gekozen voor het Prose instrument en werd in maart 2010 een Quick-scan uitgevoerd. Uit deze resultaten worden sindsdien de werkpunten gegenereerd voor het komende schooljaar.
- Er is in 2010 een IKZ-werkgroep opgericht die bestaat uit een tiental personeelsleden, waaronder het directieteam. Deze werkgroep nam als basisdocument het externe onderzoek naar de organisatiecultuur van 2011 en startte met de werkpunten die daarin staan opgesomd. Deze IKZ-werkgroep was wel bereid mee te werken aan projecten maar niet om te participeren aan het IKZ-beleid. In het nieuw opgerichte kernteam is er een duidelijke taakomschrijving: elk lid is verantwoordelijk voor het IKZ-

beleid van zijn groep of afdeling. Op dit ogenblik is het dus nog niet duidelijk wat de doelstellingen zijn van het IKZ-beleid.

- Er is geen uitgeschreven visie op interne kwaliteitszorg. Op de website staat dat het CVO streeft naar kwaliteit in alles wat het onderneemt. IKZ is in theorie verweven in de gehele centrumwerking en in de verschillende niveaus van de organisatie. Uit de erkenningsonderzoeken blijkt echter dat op het niveau van de klaspraktijk en het agogisch-didactisch handelen er niet in elke cursus kan gesproken worden van een kwaliteitsvol onderwijsleerproces.
- De bewaking van de kwaliteit van het kernproces is niet gestoeld op centrubrede tevredenheidsonderzoeken bij de cursisten en op een data-analyse. De laatste cursistenbevraging dateert van 2009-2010 maar door onvoldoende respons was het onmogelijk hieruit bindende conclusies te trekken.
- Op dit ogenblik komt het centrum niet tegemoet aan de decretale bepalingen over IKZ conform het kwaliteitsdecreet.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

6.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In het economie- en handelsgeoriënteerd onderwijs krijgen de cursisten ruim de mogelijkheid om hun ICT-vaardigheden te ontplooien.
- Het lesmateriaal voor de opleiding geschiedenis is kwaliteitsvol uitgewerkt.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De directie volgt gericht nascholingen om het beleidsvoerend vermogen van het centrum te verhogen en schakelt daarvoor externe expertise in.

6.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Evalueer de randvoorwaarden (o.a. het maximaal gebruik van de onderwijstijd, leeromgeving, motivatie, uitval, werkvorm) waardoor alle leerplandoelstellingen voldoende aan bod kunnen komen in het economie- en handelsonderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Evalueer de noodzaak aan een uitgebouwde leerbegeleiding.
- Bewaak de validiteit van de evaluatiepraktijk.
- Differentieer de leerprocessen.
- Professionaliseer het agogisch-didactisch handelen.
- Werk een doeltreffend feedback- en remediëringsbeleid uit.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Zwengel het reflecterend vermogen aan met het oog op kwaliteitsverbetering.

6.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Bereik de leerplandoelstellingen van Bedrijfsbeheer en streef de sleutelvaardigheden na.
- Bereik de leerplandoelstellingen in alle modules Frans van Economie-Moderne talen ASO3.
- Bereik de leerplandoelstellingen in de module Frans van Opfris ASO3.
- Bereik de leerplandoelstellingen in PAV2 en PAV3 BSO3.
- Respecteer Art 13, 1° en 2° van het decreet VWO van 15 juni 2007
- Respecteer Art 26, 4° van het decreet VWO van 15 juni 2007
- Respecteer Art 28 van het decreet VWO van 15 juni 2007
- Respecteer Art 38, 1° van het decreet VWO van 15 juni 2007

Wat betreft de regelgeving:

- Realiseer Art 52 van het decreet VWO van 15 juni 2007

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

omwille van	
voor alle structuuronc	
Opleiding per niveau	
SVWO Handel	
Bedrijfsbeheer	Het onvoldoende bereiken van de leerplandoelstellingen en het onvoldoende nastreven van de sleutelvaardigheden.

ONGUNSTIG

omwille van	
Opleiding per niveau	
SVWO Algemene vorming	
Algemene vorming BSO 3	Het niet bereiken van de eindtermen; de niet valide evaluatiepraktijk en het tekort voor leerbegeleiding.
Economie - moderne Talen	Het niet bereiken van de eindtermen en de niet valide evaluatiepraktijk in de basisvorming Frans. Het ontbreken van vakoverschrijdende leerbegeleiding.
Opfris derde graad ASO	Het niet bereiken van de eindtermen; de niet valide evaluatiepraktijk en het tekort voor leerbegeleiding.

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies met betrekking tot het zelfstandig remediëren van tekorten:

DE INSPECTIE OORDEELT DAT DE INSTELLING EEN BEROEP MOET DOEN OP EXTERNE ONDERSTEUNING OM DE TEKORTEN TE REMEDIEREN.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 november 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

In overeenstemming met het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 en meer bepaald het artikel 39 §4 3°, wordt de procedure tot intrekking van de erkenning van de opleidingen uit het studiegebied Algemene Vorming m.n. Algemene Vorming BSO3, Economie-Moderne talen ASO3 en Opfris Frans ASO3 opgestart.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Els Van Raemdonck

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam:

9. ADDENDUM

Het bestuur van de instelling heeft een beroep gedaan op art. 41 §2 van het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009. Het heeft binnen een termijn van twee maanden na het ontvangen van het ongunstig advies de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aangevraagd op basis van een door het bestuur van de instelling uitgewerkt verbeteringsplan.

De Vlaamse regering keurde het ingediende verbeteringsplan goed. De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor opgeschort tot en met **1 september 2015**.